

Udskriftsdato: 22. februar 2021

KEN nr 10199 af 18/08/2015 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 15-70-00803

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 15-70-803

Pressenævnets kendelse i sag nr. 15-70-00803

Resumé

Kritik af TV 2 for utilstrækkelig anonymisering af børn

TV 2 bragte en programserie om forældres konflikter om forældremyndighed og samvær efter en skilsmisse. I programmet ”Med børnene som våben – krigen fortsætter” fulgte man forløbet af en konfliktfyldt skilsmisse, som endte med, at moren mistede retten til samvær med sine to børn. Pressenævnet anerkender morens ret til at fortælle sin historie, men finder ikke, at TV 2 er fritaget for at varetage hensynet til børnene gennem anonymisering. Da børnene ikke var tilstrækkeligt anonymiseret, udtaler Pressenævnet kritik af TV 2. Pressenævnet kritiserer også, at TV 2 viste uddrag fra samtaler mellem børnene og børnesagkyndige, selv om faren, som har forældremyndigheden, ikke havde givet sit samtykke.

Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

God presseskik

- Privatlivets fred

Det fremgår af de presseetiske regler, at meddelelser, der kan krænke privatlivets fred, skal undgås, medmindre klar almen interesse kræver offentlig omtale. Det enkelte menneske har krav på beskyttelse af sin personlige anseelse, jf. punkt B.1.

Pressenævnet finder, at der er en klar samfundsmæssig interesse i formidlingen af oplysninger om, hvorvidt det offentlige system til håndtering af konflikter i bl.a. samværssager fungerer hensigtsmæssigt. TV 2 bruger blandt andet [Eks-kone]s sag til at belyse denne problemstilling, og nævnet finder på den baggrund, at TV 2 var berettiget til at omtale sagen mellem [Klager] og [Eks-kone] om deres fælles børn.

- Børns deltagelse

Det følger videre af de presseetiske regler, at der bør udvises særligt hensyn over for børn og andre personer, som ikke kan ventes at være klar over virkningerne af deres udtalelser eller anden medvirken. Ved offentliggørelse af interview eller lignende bør forældresamtykke indhentes, når emnets karakter og den mindreåriges alder taler herfor, jf. punkt B. 5.

Pressenævnet finder, at medierne bør udvise et betydeligt hensyn til børn, særligt i sager som den foreliggende, hvor de medvirkende børn inddrages i en konfliktfyldt og langvarig strid mellem forældrene. Nævnet finder således, at det i følsomme sager som den foreliggende kræver samtykke fra forældremyndighedsindehaveren at offentliggøre navne og billeder af børnene. Da der ikke forelå samtykke fra [Klager], der på tidspunktet for offentliggørelsen af udsendelsen, indslaget i Go’ Morgen Danmark og de to artikler var indehaver af forældremyndigheden, burde TV 2 derfor have anonymiseret børnene fuldstændigt.

Nævnet finder, at offentliggørelsen af børnenes rigtige fornavne i kombination med deres alder, at de vises sammen med deres halvsøster, som endvidere interviewes og vises usløret, samt visningen af optagelser af børnene, der trods sløring af ansigtet viser deres påklædning og hår betyder, at børnene vil kunne genkendes og ikke alene blandt personer, der kender dem og deres historie, men også af en stor del af de personer, som kender alle tre børn fra lokalmiljøet, herunder ikke mindst den lokale skole, hvor alle tre børn efter det oplyste er tilmeldt.

Børnene vil med andre ord kunne genkendes af en større kreds af personer.

Nævnet anerkender [Eks-kone]s ret til at fortælle sin historie, der som nævnt ovenfor har samfundsmæssig relevans, men finder ikke, at det forhold, at børnene eventuelt vil kunne identificeres ved, at hun står frem med sit navn, fritager TV 2 for at varetage hensynet til børnene gennem anonymisering. Det kan ikke føre til et andet resultat, at [Klager] i forvejen havde gjort børnenes skole bekendt med sagen i vist omfang.

Da det ikke var nødvendigt for at belyse temaet i udsendelsen at offentliggøre ikke-anonymiserede oplysninger om børnene, udtaler nævnet sin kritik. Kritikken omfatter også oplysningerne om børnenes navne og deres alder i de to artikler på internettet og i indslaget i Go' Morgen Danmark.

Videre finder Pressenævnet, at børn må kunne have en berettiget forventning om, at de udtalelser, som de afgiver under fortrolige børnesagkyndige samtaler i anledning af en samværstvist mellem forældrene, ikke gengives i et massemedie, med mindre de – eller for så vidt angår mindreårige børn forældremyndighedsindehaveren – har givet samtykke hertil. Også af denne grund udtaler nævnet sin kritik.

Det forhold, at udtalelserne er centrale for morens vurdering af, at faren har manipuleret børnene, kan ikke føre til et andet resultat.

Manipulation

Videre følger det af de presseetiske regler, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte, jf. punkt A.1.

[Klager] har anført, at to scener i udsendelsen må anses for manipulerede i den forstand, at TV 2 har konstrueret situationerne til at fremme et bestemt billede af sagen.

Pressenævnet bemærker, at det ikke er muligt for nævnet at foretage en bevismæssig bedømmelse af de faktiske forhold, hvorom parterne er uenige. Nævnet bemærker dog i den forbindelse, at de to scener i udsendelsen – uanset om de er konstruerede eller ej – efter nævnets opfattelse ikke er redigeret på en sådan måde, at det passerende for seeren fremstår manipuleret eller i øvrigt er med til at fremme et bestemt billede af hverken klager eller af sagen.

Hindring af tilgængelighed

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at meddelelser, som er offentliggjort i digitale medier, ofte vil være tilgængelige længe efter, at de er publiceret. Efter anmodning til mediet kan tilgængeligheden af sådanne tidligere offentliggjorte, følsomme eller private oplysninger hindres, i det omfang det er muligt og skønnes rimeligt, jf. punkt B.8.

Medier kan afindeksere, dvs. ændre instruksene til søgemaskiner, så søgemaskiner ophører med at henvise til artiklen, anonymisere, dvs. ændre i artikelteksten så eksempelvis et personnavn anonymiseres, eller helt afpublicere en artikel, dvs. fjerne artiklen fra hjemmesiden.

[Klager] har anmodet Pressenævnet om at pålægge TV 2 at fjerne udsendelsen fra TV 2 PLAY samt fjerne ethvert indhold på TV 2s platforme, hvor udsendelsen måtte indgå. Nævnet bemærker, at nævnet ikke kan pålægge et medie at fjerne offentliggjort indhold fra mediet, men nævnet kan udtale kritik af mediets afvisning af at gøre dette.

Nævnet har i den forbindelse noteret sig, at TV 2 har oplyst, at TV 2 vil fjerne udsendelsen fra TV 2 PLAY, såfremt nævnet måtte udtale kritik af udsendelsen.

I medfør af medieansvarslovens § 49 pålægger Pressenævnet herefter den ansvarshavende redaktør af TV 2 at offentliggøre følgende på TV 2, idet offentliggørelsen af kritikken skal ske i forbindelse med et dokumentarprogram på et tilsvarende tidspunkt på dagen som den påklagede udsendelse:

”[Speak]:

Pressenævnet kritiserer TV 2.

I januar måned bragte TV 2 dokumentarprogrammet ”Med børnene som våben – krigen fortsætter”. Udsendelsen, som var en del af en serie, handler om flere forældres oplevelse af magtesløshed, når Statsforvaltningen i meget konfliktfyldte sager om forældremyndighed ender med at fratage den ene part retten til at se sine børn.

I udsendelsen fulgte man en mor. I løbet af det år, man fulgte hende, mistede hun retten til at se sine to børn.

I udsendelsen blev der vist billeder af hendes to børn. Ansigterne var slørede, men man kunne se deres tøj og hår. Børnenes alder og deres navne blev oplyst. Endvidere blev der vist uslørede billeder af de to børns halvsøster, som blev interviewet i udsendelsen. Alle de tre børn går i samme skole. Det er derfor muligt at genkende børnene.

Pressenævnet kritiserer TV 2 for ikke at sløre de to børn godt nok.

I udsendelsen oplyste TV 2, at de to børn til flere børnesagkyndige blandt andet havde sagt, at deres mor havde ødelagt nogle af deres julegaver, og at hun havde spyttet i deres mad. Udtalelserne skulle bruges af myndighederne i forbindelse med forældrenes tvist om forældremyndigheden over dem.

Pressenævnet finder, at børn i sådanne situationer må kunne forvente, at udtalelserne ikke gengives i TV 2. Pressenævnet udtaler kritik af TV 2 for at gengive børnenes udtalelser.

Du kan læse mere om afgørelsen på nævnets hjemmeside, som har denne adresse (her indsættes et skilt med www.pressenaevnet.dk): www.pressenaevnet.dk”

Vedrørende offentliggørelse af kritikken på TV 2 PLAY: Pressenævnet lægger efter TV 2s oplysninger til grund, at TV 2 snarest muligt fjerner udsendelsen på TV 2 PLAY. Kritikken offentliggøres herefter på PLAY, og der henvises på forsiden hertil i et døgn, hvorefter kritikken fjernes fra PLAY. Henvisningen skal bestå af et billede fra programmet (dog ikke af klagers børn) samt overskriften ”Kritik fra Pressenævnet”.

Pressenævnet pålægger videre den ansvarshavende redaktør af TV 2 at offentliggøre kritik af indslag i programmet Go’ Morgen Danmark, idet en af studieværterne oplæser følgende i en udsendelse på samme ugedag og i samme udsendelsestid, som indslaget blev bragt:

”[Speak]:

TV 2 får kritik af Pressenævnet.

I januar måned i år i programmet Go’ Morgen Danmark bragte TV 2 et interview med to kvinder. Interviewet var en optakt til udsendelsen ”Med børnene som våben – krigen fortsætter”, som blev bragt samme aften på TV 2. Udsendelsen handlede om flere forældres oplevelse af magtesløshed, når Statsfor-

valtningen i meget konfliktfyldte sager om forældremyndighed ender med at fratage den ene part retten til at se sine børn.

Under interviewet med den ene af kvinderne omtalte studieværten navn og alder på de børn, som forældrenes konflikt handlede om.

Børnene kunne identificeres ved at sammenholde oplysningerne om børnene med de oplysninger, som kom frem under udsendelsen senere på dagen. Selv om der blev vist slørede billeder af børnene, kunne man se deres tøj og hår. Endvidere blev der vist uslørede billeder af børnenes halvsøster, som blev interviewet, og det blev oplyst, at alle børnene gik i samme skole.

Pressenævnet kritiserer derfor TV 2 for at oplyse navn og alder på børnene.

Du kan læse mere om afgørelsen på nævnets hjemmeside, som har denne adresse [her indsættes et skilt med følgende adresse; www.pressenaevnet.dk.] www.pressenaevnet.dk”

Endelig pålægger Pressenævnet den ansvarshavende redaktør af TV 2 at offentliggøre følgende på hjemmesiden tv2.dk:

”[Rubrik]

Tv2.dk får kritik af Pressenævnet

[underrubrik]

Pressenævnet kritiserer TV 2 for at oplyse børns alder og navn i artikler på hjemmesiden

[tekst]”

På TV 2s hjemmeside nyhederne.tv2.dk skrev TV 2 en foromtale af tv-udsendelsen ”Med børnene som våben – krigen fortsætter”, som blev sendt i januar måned. Tv-udsendelsen handler om flere forældres oplevelse af magtesløshed, når Statsforvaltningen i meget konfliktfyldte sager om forældremyndighed ender med at fratage den ene part retten til at se sine børn.

Overskriften på foromtalen lød: ”[Eks-kone] kan ikke hilse på sine børn på gaden”. En lignende foromtale blev bragt på tv2.dk, efter at udsendelsen kunne ses på TV 2 PLAY. Overskriften lød: ”Med børnene som våben: [Eks-kone] er ved at miste sine børn”.

I artiklerne omtales navnene på de børn, hvis forældre strides om forældremyndigheden. I den ene af artiklerne nævnes også deres alder.

Børnene kan identificeres ved at sammenholde oplysningerne i artiklerne med de oplysninger, som kom frem i tv-udsendelsen.

Selv om der i tv-udsendelsen vises slørede billeder af børnene, kan man se deres tøj og hår. Endvidere vises der uslørede billeder af børnenes halvsøster, som bliver interviewet, og det oplyses, at alle børnene går i samme skole.

Pressenævnet kritiserer derfor TV 2 for at oplyse børnenes navne og alder i artiklerne.”

Offentliggørelsen skal ske som en selvstændig artikel, der prioriteres, f.eks. med placering på tv2.dks forside i mindst et døgn efter kritikens offentliggørelse.

Endvidere skal denne artikel være offentligt tilgængelig som en selvstændig artikel i overensstemmelse med prioriteringen af de påklagede artikler, og i en periode svarende til den periode, hvor de påklagede artikler har været tilgængelige.

Endelig skal der oprettes et link med teksten ”Pressenævnet har udtalt kritik af artiklen” til nævnets kendelse ved starten af brødteksten i de påklagede artikler, hvis de fortsat er tilgængelige på hjemmesiden og ikke er ændret på de punkter, hvor nævnet har udtalt kritik.”

[Klager] har ved advokat Bjarke Vejby klaget over en udsendelse den 15. januar 2015 på TV 2, idet han mener, at god presseskik er tilsidesat. Klagen omfatter en foromtale af udsendelsen samme dag i udsendelsen ”Go’ Morgen Danmark” samt tilsvarende samme dag foromtale i to artikler på tv2.dk.

1 Sagsfremstilling

TV 2 bragte den 15. januar 2015 tredje del af programserien ”Med børnene som våben – krigen fortsætter”, hvor bl.a. klagers eks-kone, [Eks-kone], fortæller om sin oplevelse af forløbet efter parrets skilsmisse med konflikt om forældremyndighed og samvær.

Af udsendelsen fremgår bl.a. følgende:

”Speak: Sidste år satte TV 2 fokus på en række dramatiske skilsmisser.

[..]

Vi mødte nogle af de 800 forældre, som Statsforvaltningen hvert år fratager retten til at se deres børn.
[...]

[Tidskode 10:55]

Og den dag i dag mister forældre stadig kontakten til deres børn på baggrund af myndighedernes brug af børnesamtaler. En af de forældre er [Eks-kone] fra Østjylland. For kun en måned siden, i december 2014, mistede hun retten til samvær med sine 2 små børn. Med afgørende vægt på børnesamtaler har Statsforvaltningen bestemt, at børnene ikke længere skal se deres mor, og intet i regeringens skilsmissepakke kunne have forhindret det.

[Eks-kone] [klagers eks-kone]: De har gjort det, der var bedst for børnene, sagde de. Jeg skal ikke engang sige farvel til dem.

Speak: Vi har fulgt [Eks-kone] og hendes børn i et år og kan nu fortælle hendes historie.

Speak: Da vi møder [Eks-kone] første gang, ser hun stadig sine børn. De bor 5 dage hos hende, og 9 dage hos deres far.

Speak: [Eks-kone]s to mindste er [Barn 1] på 9 og [Barn 2] på 6 år. Børnene er sløret, fordi [Eks-kone]s eksmand ikke ønsker, at de medvirker i programmet.

[Man ser [Barn 1] i profil med sløret ansigt samt [Barn 2] bagfra].

Speak: Den ældste, [Barn 3], er fra et tidligere forhold.

[[Barn 3] viser programværtens sit værelse].

Programvært: Og så sover din søster her?

[Barn 3]: Ja.

Programvært: [..] Så sover I sammen engang i mellem?

[Barn 3]: Ja.

Programvært: Hvorfor gør I det?

[Barn 3]: Fordi at vi er sådan nærmest bedste veninder sådan, kan man godt sige [..]. Og vi er hele tiden sammen, når det er, ja vi savner også hinanden rigtig meget, så det vil vi gerne.

[Man ser to fotografier, der hænger på en opslagstavle. Det ene viser [Barn 3] med begge de yngre søskende i leg på gulvet og det andet [Barn 3] med [Barn 2]. [Barn 2]s og [Barn 1]s ansigter er sløret på begge fotos. Herefter drejer kameraet hen til [Barn 3], der kommer hen til sin mor med noget legetøj, der er gået i stykker. [Barn 1] og [Barn 2] kigger med og filmes først bagfra, siden begge i profil med slørede ansigter].

[Barn 3]: Og så nu her, så faldt hovedet løst, se...[..]

[Eks-kone] siger noget om legetøjet, der får børnene til at grine. Herefter tumler børnene i sofaen; børnene ses mest bagfra, på et tidspunkt ses hele [Barn 2]s ansigt sløret. [Eks-kone] ser smilende på, at de leger].

Speak: [Eks-kone] mener, at børnenes far er i færd med at manipulere [Barn 1] og [Barn 2] til at vende sig imod hende og imod deres storesøster, [Barn 3].

Programvært: Hvad er det, du føler, at børnenes far gør?

[Eks-kone]: Jeg synes, det virker som om, at han vil have det til at virke som om, at vi behøver ikke at være i børnenes liv. Vi kan godt blive skubbet ud, har ingen betydning for børnene, altså for [Barn 1] og [Barn 2], de har faktisk ikke lyst til at have kontakt til os.

[Man ser [Barn 1] [sløret] og [Barn 3] tumle sammen på gulvet, [Barn 1] liggende på maven].

[Eks-kone]: Jeg havde 40-års fødselsdag, og der skulle de jo så komme i den weekend, og det havde vi gået og planlagt, og det havde de glædet sig rigtig meget til, og så bliver det så aflyst det samvær, fordi de skulle være syge. Så ringer jeg over og spørger, om de måske vil sige vil ringe og sige tillykke, og så er svaret, at de har slet ikke lyst til at sige tillykke. De har slet ikke lyst til at komme.

[Man ser [Eks-kone] kysse og kramme [Barn 1], hvis ansigt er sløret].

[Barn 3] [til programvært]: Der var en gang, hvor min lillesøster sagde, at hun var mega bange for, at han sad ude foran døren, hun var på et tidspunkt inde til en samtale ved retssagen. Jeg ved ikke helt, hvad det var, fordi det var kun hende og [Barn 2], og så skulle de sådan [..], jeg ved ikke om de var sammen eller én ad gangen, og så var hun bange for at sige noget, fordi hun var bange for, at han stod omme bag ved døren og lyttede eller sådan noget.

[[Eks-kone] står på badeværelset med [Barn 1] og [Barn 2] og siger, at de skal i seng. Hele [Barn 2]s ansigt ses, men ansigtet er sløret. [Barn 1] ses bagfra. [Barn 3] kommer derud og børster tænder. I næste sekvens læser [Eks-kone] godnat-historie inde i sit soveværelse, mens alle tre børn er i den store seng. Man ser [Barn 2] skråt bagfra, og i baggrunden skimtes den nederste del af [Barn 1]s ansigt. [Eks-kone] siger godnat og slukker lyset].

[Programværtens ses tale i telefon]:

Speak: Vi tager kontakt til børnenes far. [Der afspilles brudstykker fra samtalen. Farens stemme er forvrænget og utydelig]. Vi holder et møde med ham. Her fortæller han, at han ingen ønsker har om at holde børnene væk fra deres mor. Men han vil ikke medvirke i programmet.

Speak: Den 10. april 2014 bliver [Eks-kone]s frygt til virkelighed. Faren nægter at udlevere børnene til samvær.

[Eks-kone]: [Barn 1] og [Barn 2] skulle have været her i dag. Vi skulle starte påskeferien op. Fuck. Så beholder han dem. Fra samværet og fra ferien. Og de er heller ikke kommet i skole. Jeg ved slet ikke, hvad jeg skal gøre lige nu.

Speak: Børnenes far har sendt et brev til Statsforvaltningen. Han vil have [Eks-kone]s samvær med børnene suspenderet.

[Eks-kone] [læser højt fra brevet fra Statsforvaltningen]: Og der står til orientering, vil børnene ikke på samvær i dag. De er bange og utrygge ved samværet.

Programvært: Hvad frygter du, at han fortæller dem så?

[Eks-kone]: At han lægger pres på dem [...], de skal presses til ikke at ville på samvær. Så han påvirker dem.

[Brevet fra Statsforvaltningen vises].

Programvært: [...] Han skriver jo her, at børnene er bange og utrygge ved at være sammen med jer.

[Eks-kone]: Det er de jo ikke. Det har de aldrig været. Jeg synes ikke, det kan være rigtigt, at hans chikane bare er [...] noget konflikt, jeg har hele ansvaret for.

[..]

Speak: Faren holder nu børnene helt væk fra [Eks-kone]. På et møde i Statsforvaltningen slår sagsbehandleren fast, at faren ikke har ret til at tilbageholde børnene. Men [Eks-kone] er magtesløs.

[Eks-kone]: Faren kan jo stadig tilbageholde dem, ikke?

Speak: Statsforvaltningen har nemlig ikke magt til at tvinge faren til at udlevere [Barn 1] og [Barn 2]. Det er kun Fogedretten, der kan det. Derfor starter der nu to sideløbende sagsforløb. Et i Statsforvaltningen, som indkalder til en børnesamtale for at undersøge farens påstande. Og et i Fogedretten, som skal afgøre, om faren skal tvinges til at udlevere børnene. [Eks-kone] frygter, at faren nu bruger tiden til at manipulere [Barn 1] og [Barn 2] inden børnesamtalen den 7. maj. Fogedretten vil nemlig ikke tvinge ham til at udlevere børnene.

[...]

Speak: Den 7. maj kører faren [Barn 1] og [Barn 2] ind til Statsforvaltningen [der vises en rekonstruktion]. Børnene har nu ikke set deres mor i over en måned. De har heller ikke været i skole. Her taler børnene med en børnesagkyndig i knap en time. I referatet af samtalen står der, at [Barn 1] virker alvorlig og påvirket af forældrenes konflikt. Hun fortæller, at hun kun vil se sin mor, hvis der er en anden voksen til stede. Men [Barn 1] savner sin storesøster. [Barn 2] siger, at han ikke vil være alene med sin mor.

Statsforvaltningen lytter til det, børnene siger. [Eks-kone] må nu kun se sine børn i et overvåget samvær. Fem gange à to timers varighed.

[Eks-kone] [grædende]: De har ikke noget ønske om at miste mig og [Barn 3]. Det ved jeg, de ikke har. Jeg kan slet ikke forstå, hvorfor de skulle bede om overvåget samvær. Et eller andet sted, et fremmed sted, inde i Århus på et eller andet kontor. Der skal jeg sidde med dem, [Barn 1] og [Barn 2], et par timer. Det nægter jeg at tro på, de nogensinde har ønsket sig.

[...]

[Tidskode: 24:20]

Speak: I Østjylland ser [Eks-kone] fortsat ikke sine to børn, [Barn 1] og [Barn 2]. På baggrund af netop børnesamtalen har Statsforvaltningen valgt at suspendere hendes samvær midlertidigt, mens sagen står på. Børnenes far hævder, at [Barn 1] og [Barn 2] er bange for deres mor. Statsforvaltningen vil nu undersøge det i et overvåget samvær, fem gange à to timers varighed.

[Eks-kone]: Og de bliver jo fyldt med denne her frygt for, at jeg skulle være farlig, ikke? Så det er jo det, de lever i hver dag. Og så er det også [...] en verden, de lever i, som vil skræmme livet af enhver.

Speak: Den 26. maj 2014 begynder det overvågede samvær. Det er nu to måneder siden, at [Eks-kone] har haft kontakt til sine to børn. [Eks-kone]s datter, [Barn 3], filmer med sin iPad i forbindelse med de forskellige samvær.

[Man ser privat optagelse af [Eks-kone], der går ned ad en trappe til en kælderindgang].

Speak: Vi har set det, hun har filmet, men vi kan ikke vise optagelserne her i programmet. Vi kan se, at [Barn 2] springer op og giver sin mor et knus, da hun ankommer. Han er glad og griner over gensynet. [Der vises en rekonstruktion af scenen med nogle glade børn]. Også [Barn 1] er glad og afslappet, og hun kysser sin mor, helt på sit eget initiativ.

Heller ikke i rapporterne fra det overvågede samvær er der noget som helst, der tyder på, at børnene er bange for eller utrygge ved deres mor. Men da det sidste samvær er slut i juni, har Statsforvaltningen ingen videre plan for [Barn 1] og [Barn 2]. De skal nu ikke se deres mor og søster i hele sommerferien.

[Eks-kone] [sidder i sin sofa sammen med [Barn 3]]: Det eneste jeg ved, det er, at sandsynligheden, for at de kommer, er ikke stor. Jeg tror ikke, jeg får noget at vide før efter sommerferien.

[Barn 3]: Hvorfor ikke i sommerferien? Hvorfor skal det være efter?

Der er da også nogen, der er på arbejde i sommerferien. Er der ikke?

[Eks-kone]: Jeg kan ikke love dig, at de kommer.

Speak: [Eks-kone] er nu ved at blive udsat for det samme som [Person A] og [Person B]. [To andre sager, der også omtales i programmet]. Sager trækker ud med store konsekvenser for de børn, som ikke har kontakt med deres far eller mor. Den 10. april tilbageholdt børnenes far [Barn 1] og [Barn 2]. Det er nu 4 måneder siden.

[Der vises en rekonstruktion af nogle børn, der leger indendørs].

[Eks-kone]: Jeg kan ikke forstå, hvad de skulle med det her overvågede samvær, når de ikke afklarer noget bagefter. Jeg kan simpelthen ikke forstå det.

Speak: Og efter sommerferien fortsætter ugerne med at gå, uden at [Eks-kone] får en afgørelse fra Statsforvaltningen.

[Eks-kone] [taler i telefon med sagsbehandler fra Statsforvaltningen]: Er der truffet en afgørelse, kan du se det?

Sagsbehandler: Nej nej, det kan jeg jo ikke, for var afgørelsen truffet, så ville den jo være blevet sendt ud [..]

Speak: Det overvågede samvær sluttede den 23. juni. Først den 3. september får [Eks-kone]s advokat afgørelsen.

[Eks-kone] [besvarer telefonen, der ringer]: Hej Anders.

Advokat: Hej [Eks-kone], den er sådan set positiv, forstået på den måde, at de har valgt ikke at suspendere samværet.

[..]

[Eks-kone]: Okay, de vil ikke suspendere samværet.

Speak: Statsforvaltningen har besluttet, at [Eks-kone] får samvær med sine børn fem timer hver anden uge i en prøveperiode, og de finder ingen grund til, at det skal være overvåget. [Eks-kone] skal nu endelig se [Barn 1] og [Barn 2] i sit eget hjem igen.

[Eks-kone]: Det var godt.

[Man ser [Eks-kone] og [Barn 3] i hjemmet, hvor de gør klar til samværet].

Speak: Det er morgen den 13. september. Kl. er 9:30, og om en halv time skal [Eks-kone] hente [Barn 1] og [Barn 2]. Det er første gang i næsten et halvt år, at de skal hjem til deres søster og deres værelser i [Eks-kone]s lejlighed.

[Barn 3]: Jeg glæder mig.

[Tine og [Barn 3] filmes i bilen på vej til [Eks-kone]s eks-mand, hvor de skal hente børnene. Da de kører op til huset, bemærker de, at der ikke holder nogen bil i indkørslen. Vejen og huset er sløret].

Speak: Kl. er 10:00. Ifølge Statsforvaltningen har [Eks-kone] nu ret til samvær med [Barn 1] og [Barn 2]. Men der er ingen hjemme. Faren er forsvundet sammen med børnene.

[Eks-kone] *[i bilen på vej hjem igen]*: Hold op, hvor er det bare forfærdeligt [...]. Jeg ved altså ikke, hvor de er, [Barn 3]. Jeg havde håbet rigtig, rigtig meget, at de i hvert fald kom ud og sagde hej, ikke også? Men når de ikke engang er hjemme, så er det jo helt umuligt.

Speak: Fogedretten kunne vælge at sende politiet ud for at håndhæve det, Statsforvaltningen har bestemt. I stedet indkalder de til et nyt retsmøde, og sagen fortsætter.

[...]

[Tidskode: 35:50]

Speak: De to sideløbende sagsforløb [i Fogedretten og i Statsforvaltningen] bliver også afgørende for [Eks-kone]s sag. Statsforvaltningen har bestemt, at faren skal udlevere børnene. Nu må [Eks-kone] igen i Fogedretten.

[Eks-kone]: Jeg frygter, at bare han tromler nok, så får han sin vilje igen.

Speak: Det er nu fem måneder siden, faren tilbageholdt børnene. På fogsedretsmødet fortæller han igen, at børnene er bange for deres mor. Og selvom Statsforvaltningen netop har bestemt, at [Eks-kone] skal have samvær, vælger fogsedretsdommeren, at han også vil holde en børnesamtale.

[Eks-kone]: Hvorfor laver de to af de samme forløb? Altså, hvorfor? Altså, hvad er meningen med det? Selvfølgelig lukker de samværet. Der er jo ingen mening med ellers at lave endnu en børnesamtale, vel? De har fået en samtale, og der viste det sig så efterfølgende ved alt deres undersøgelse, at det børnene siger, når de er i selskab med deres far, og isoleret der oppe, det er markant anderledes end det, der foregår i virkeligheden. Og sådan har hver eneste undersøgelse i fire år vist, ikke også?

Speak: Den 24. september går børnenes far med [Barn 1] og [Barn 2] ind til Fogedretten [*der vises en rekonstruktion*]. De har nu ikke haft samvær med deres mor i over tre måneder. Det er næsten et halvt år siden, de sidst var i hendes hjem. Til stede i retten er fogsedretsdommeren og en børnepsykolog. De taler med børnene i ca. en halv time hver. [Barn 1] fortæller, at der skal gå lang tid, før hun har lyst til at se sin mor igen. Hun fortæller, at mor tramper på hendes julegaver og spytter i deres mad. [Barn 2] fortæller også, at mor ødelægger [Barn 1]s julegaver og spytter i deres mad. Han siger, at hvis han skal se sin mor, skal det være overvåget.

Børnenes far vil ikke medvirke i det her program. Ugen efter møder [Eks-kone] og hendes advokat igen op i Fogedretten. Retsmødet er meget kort. Fogedretten vil ikke tvinge faren til at udlevere børnene.

[[Eks-kone] og advokaten kommer ud fra retsmødet].

Anders Quistgaard, [Eks-kones advokat] advokat: Det fogsedretten gør nu, det er, at de fuldstændig tilsidesætter, hvad Statsforvaltningen er kommet frem til. Altså, det er lige vigtigt at understrege, at [Eks-kone] har altså været tre gange i Statsforvaltningen. Der har været afholdt børnesamtale. Der har været afholdt overvåget samvær. Der kommer Statsforvaltningen så frem til, både sagsbehandler og psykolog, at der skal være samvær. Hvorfor bruger man ikke den kompetence, den tid, der er brugt i Statsforvaltningen, som er det sted, der løser de her sager? Det gør man ikke. Nu forholder man sig altså også til sagerne i Fogedretten. På en måde som jeg mener er fuldstændig vanvittig. Statsforvaltningen må også sidde og tænke: Okay, nu har vi besluttet, at det skal være sådan, og så har Fogedretten besluttet, at det ikke skal være sådan. Statsforvaltningen sidder vel også og tænker, det er vel ikke så smart, det her.

Speak: Fogedretten i Århus vil ikke interviewes om den konkrete sag.

[...]

[Tidskode: 40:00]

Speak: For godt et halvt år siden havde [Barn 1] og [Barn 2] en normal 9/5 ordning med [Eks-kone]. I december 2014 får [Eks-kone] den endelige afgørelse fra Statsforvaltningen. [Barn 1] og [Barn 2] skal ikke længere se deres mor.”

Udsendelsen blev endvidere gjort tilgængelig på TV 2s streamingtjeneste TV 2 PLAY.

Samme morgen, som udsendelsen blev vist, den 15. januar 2015 kl. 7.36, deltog [Eks-kone] i ”Go’ morgen Danmark”, for at tale om sin sag. I den forbindelse blev børnenes fornavne og alder omtalt.

TV 2 bragte endvidere den 15. januar 2015 artiklen ”[Eks-kone] kan ikke hilse på sine børn på gaden” på nyhederne.tv2.dk, hvori børnene omtales således:

”[...] Hun har ikke set sine børn [Barn 1] og [Barn 2] siden et overvåget samvær inden sommerferien 2014, selvom de bor i samme by, og hendes datter fra et andet forhold går på samme skole. [...]”

Samme dag bragte TV 2 desuden artiklen ”Med børnene som våben: [Eks-kone] er ved at miste sine børn” på tvtid.tv2.dk. I artiklen nævnes børnenes fornavne og alder en enkelt gang således:

”[...] For under et år siden boede seks-årige [Barn 2] og ni-årige [Barn 1] ellers hos hende og hendes datter [Barn 3] fra et andet forhold i fem dage ad gangen hver anden uge [...]”

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]

[Klager] har ved advokat Bjarke Vejby klaget over udsendelsen vist på TV 2 og gjort tilgængelig på TV 2 PLAY samt indslaget i Go’ Morgen Danmark og de to artikler bragt samme dag, for så vidt angår det forhold, at børnenes navne indgår. Han har navnlig anført, at han ikke havde givet samtykke til, at børnene deltog i udsendelsen, og at de to børn er blevet eksponeret personhenførbart i strid med de presseetiske regler. Han har endvidere anført, at udsendelsen anvender manipulationer til at give et forvrænget billede af sagen.

Eksponering

[Klager] har oplyst, at han er tillagt eneforældremyndighed over de to børn. Efter råd fra sagkyndige afslog han på både egne og på børnenes vegne at deltage i udsendelsen, da der var enighed om, at eksponering af børnene på landsdækkende tv kunne være særdeles skadeligt både på den korte og den lange bane. Han afslog i flere omgange forud for offentliggørelsen af programmet at give samtykke til visning af optagelser, der angår børnene eller deres omgivelser, uanset om disse måtte være sløret, ligesom han afslog at give samtykke til, at TV 2 kunne bringe børnenes navne eller citere personfølsomme oplysninger fra dokumenter i sagskomplekset.

[Klager] har anført, at børnene i udsendelsen og på TV 2s øvrige platforme er blevet eksponeret personhenførbart på en sådan måde, at ethvert barn eller ansat på børnenes skole samt alle, som børnene i øvrigt måtte kende, er blevet bekendt med deres situation, herunder også, hvad der under fortrolige børnesagkyndige samtaler er blevet sagt af børnene. Børnene optræder med navns nævnelser, selvom TV 2 forud for offentliggørelsen blev gjort bekendt med, at der ikke i Danmark findes nogen anden søskendekombination med disse navne. Børnene blev også herved særligt eksponeret. Ved at google børnenes navne bliver man ledt til TV 2s hjemmeside, der omtaler sagen.

Hertil kommer, at børnene efter [Klager]s opfattelse ikke er blevet sløret i en sådan grad, at de ikke kunne genkendes. Man ser eksempelvis tydeligt de to børns meget lyse hårfarve, dele af ansigterne fra forskellige vinkler og det meget karakteristiske tøj, børnene er iklædt, fx [Barn 1]s hvide bluse med stor tekst og [Barn 2]s flerfarvede strikswear. Det hele foregår i en mindre provinsby, og børnene er blevet genkendt af venner og udpeget af øvrige personer, der har set udsendelsen. Sløringen er i øvrigt – ud over at være utilstrækkelig – ikke alvorligt ment, idet børnenes navne anvendes og udbredes i vidt omfang, og der vises videooptagelser af børnenes bolig.

[Klager] har i den forbindelse bemærket, at det ikke ville være problematisk for TV 2 at afholde sig fra at nævne navne i en tidsforskudt udsendelse, idet der kan optages klip, uden at navne benyttes, og brug af navne kan bortredigeres i klipperummet. I indslaget i Go’ Morgen Danmark nævnte moren ikke børnenes navne. Det var kun TV 2, der fandt anledning til dette, hvilket var helt unødvendigt.

Herudover citeres der dybt personfølsomme udsagn fra samværssagens akter, herunder børnenes udsagn under flere børnesagkyndige samtaler vedrørende relationerne til moren. Det er efter [Klager]s opfattelse åbenbart, at gengivelse af sådanne udsagn som minimum må kræve samtykke, men også en særlig prøvelse af, om samtykke overhovedet er tilstrækkeligt til at udbrede så følsomme og private oplysninger fra børn. Der skal tages særligt hensyn til børnene, hvilket navnlig må gælde i tilfælde, hvor der er en tvist mellem forældrene. Gengivelse af børnenes udsagn om forældrene afgivet i fortrolighed til børnesagkyndige underminerer børnenes tillid til det system, som skal varetage deres tarv. Ved at TV 2 viser morens kommentarer til børnenes udtalelser fremstilles de to børn som om, de ikke taler sandt om deres mor. Der er ifølge [Klager] ingen offentlige hensyn, som kan begrunde en sådan eksponering af børnene.

[Klager] har påpeget, at han som forældremyndighedsindehaver er den eneste, som kunne give et gyldigt samtykke, hvilket ikke er sket. Morens ytringsfrihed kan således ikke fritage TV 2 for pligten til at respektere samtykkeregler og vise særligt hensyn til børn.

Manipulation

[Klager] har endvidere anført, at to scener i udsendelsen er manipuleret med henblik på at bibringe seerne et groft forvrænget billede af sagen, således at der blev kastet skygge over både ham og børnene.

I den første manipulerede scene er børnene blevet instrueret i at skulle sove og moren instrueret i at skulle putte børnene, selvom det ikke var sengetid. Manipulationen skyldtes ifølge [Klager], at filmholdet ikke havde tid til at vente på, at børnene skulle sove. Efter optagelserne, hvor børnene blev sat til at børste tænder, få nattøj på, være i sengen og lade som om de skulle sove, stod børnene op igen. Børnene har forklaret herom for [Klager], da det blev oplevet som ekstraordinært for dem at skulle i seng på skrømt. [Klager] har henvist til, at de forudgående scener handler om, at [Barn 3] kommer hjem fra skole, hvilket må antages at være ved 14-tiden, og leger med børnene, hvor det er lyst udenfor. Hvis scenen omkring sengelægning ikke skulle være manipuleret, skulle TV 2 have været i lejligheden i 8-10 timer, hvilket forekommer helt usandsynligt.

I den anden manipulerede scene skal moren og særbarnet hente børnene på bopælen for at udøve samvær. Forud for kørslen havde TV 2 installeret video- og lydoptagelsesudstyr i morens bil, således at morens og særbarnets samtale kunne optages undervejs. Bilen filmes endvidere køre fra morens bopæl fra et andet eksternt kamera. [Klager] har anført, at TV 2 og moren på forhånd vidste, at der ikke skulle udøves samvær den dag med børnene. Endvidere vidste TV 2, at afhentning finder sted på skolen, og ikke på børnenes bopæl. Ved brev af 4. september 2014 til Statsforvaltningen med kopi til morens advokat, meddelte han, at han ikke ville medvirke til udlevering af børnene til samvær, før klagesagen var afgjort. Tilsvarende fremgik af en mail af 12. september 2014 fra ham til moren. TV 2 vidste således, at samvær med de to børn ikke ville komme på tale. TV 2 havde derfor ingen rimelig anledning til at sætte en afhentningsscene i værk, hvor seerne skulle bides ind, at børnene stod klar til afhentning til samvær, eller til at miskreditere faren med speaken om, at ”faderen er forsvundet sammen med børnene”. I det mindste burde TV 2 have oplyst om den forudgående korrespondance om samværet. Det må betragtes som usandsynligt, at det hele var sat op for at imødekomme en anbefaling fra en advokat om, at det kunne få juridisk betydning i samværssagen at demonstrere (forgæves) fremmøde. TV 2 har desuden indrømmet i en mail til ham, at afhentningsscenen blev produceret med klip fra et andet besøg senere på dagen, hvor journalisten var med, hvorfor der er mixet gamle og nye klip.

[Klager] har anført, at krænkelsen af hans børn varer ved, idet TV 2 har efterladt sig en lang række elektroniske spor, der er blevet og løbende bliver indekseret af søgemaskiner, hvorefter følsomme og personhenførbare oplysninger vil blive delt på de sociale medier. Han ønsker derfor TV 2 pålagt at fjerne udsendelsen fra TV 2 Play ligesom ethvert andet indhold på TV 2s platforme, herunder også på TV 2s hjemmeside, hvor udsendelsen måtte indgå, skal fjernes. Herudover ønskes kendelsen offentliggjort både på TV 2, TV 2 Play og i Go’ morgen Danmark i fremtrædende form.

2.2 TV 2s synspunkter

Eksposering

TV 2 har oplyst, at programmet er en opfølgning til programmet ”Med børnene som våben”, som blev sendt i 2014 i tre dele. Begge programmer vedrører den samfundsrelevante problematik, at forældre mister kontakten til deres børn på grund af utilstrækkelig behandling i det offentlige system. ”Med børnene som våben” skabte megen debat både i befolkningen og på Christiansborg. I opfølgningsprogrammet behandles bl.a. [Eks-kone]s sag, som er relevant og aktuel, fordi Folketinget har taget flere politiske initiativer på området og gennemført flere skilsmissepakker, som dog ikke forholder sig til de afgørende børnesamtaler, som ofte danner grundlag for Statsforvaltningens og Fogedrettens afgørelser. Børnesamtalerne, kvaliteten heraf og spørgsmålet om, hvorvidt politikerne har gjort tilstrækkeligt, er fokus for omtalen af [Eks-kone]s sag.

Om eksposeringen af [Barn 1] og [Barn 2] i programmet har TV 2 oplyst, at de slørede optagelser af [Barn 1] og [Barn 2] er optaget under [Eks-kone]s samvær med børnene, og indgår som dokumentation af forholdet mellem [Eks-kone] og børnene. Der indgår ligeledes optagelser fra [Klager]s bolig, som er foretaget i forbindelse med, at [Eks-kone] forsøgte at gennemføre samvær. TV 2 finder, at optagelserne er sløret i omfattende grad, og at det ikke er muligt at identificere ejendommen.

TV 2 har bekræftet, at de to artikler fremkommer, hvis man googler ”[Barn 1] og [Barn 2]” men der fremgår ikke herudover øvrige søgeresultater, der er egnet til at identificere børnene.

TV 2 har bestridt, at der videregives krænkende eller følsomme oplysninger om børnene i programmet. TV 2 har eksempelvis afholdt sig fra at bringe optagelser fra de overvågede samvær og retsmøder. Der videregives konkret følgende oplysninger om børnene fra samværssagens akter: ”[Barn 1] virker alvorlig og påvirket af forældrenes konflikt. Hun fortæller, at hun kun vil se sin mor, hvis der er en anden voksen til stede. Men [Barn 1] savner sin storesøster. [Barn 2] siger, at han ikke vil være alene med sin mor” (citater fra børnesamtale af 7. maj 2015) og ”[Barn 1] fortæller, at der skal gå lang tid, før hun har lyst til at se sin mor igen. Hun fortæller, at mor tramper på hendes julegaver og spytter i deres mad. [Barn 2] fortæller også, at mor ødelægger [Barn 1]s julegaver og spytter i deres mad. Han siger, at hvis han skal se sin mor, skal det være overvåget” (citater fra børnesamtale af 24. september 2014) samt redaktionens vurdering på baggrund af rapporten fra det overvågede samvær ”Heller ikke i rapporterne fra det overvågede samvær, er der noget der tyder på, at børnene er bange for eller utrygge ved deres mor”. Herudover refereres børnene således: ”Børnene vil ikke på samvær i dag. De er bange og utrygge ved samværet” (oplysning fra faren til moren i april 2014) og ”Vi kan se, at [Barn 2] springer op og giver sin mor et knus, da hun ankommer. Han er glad og griner over gensynet. Også [Barn 1] er glad og afslappet og hun kysser sin mor helt på sit eget initiativ” (redaktionens kommentarer til [Barn 3]s optagelser fra det overvågede samvær).

TV 2 har om eksposeringen af børnene anført, at hensynet til [Barn 1]s og [Barn 2]’ privatliv skal afvejes overfor hensynet til pressens informations- og ytringsfrihed. Der er tale om et emne af væsentlig samfundsmæssig interesse, og [Eks-kone] har utvivlsomt ytringsfrihed til at fortælle sin historie, herunder nævne sine børns navne, lige som TV 2 har ret til at bringe den. Det kan efter TV 2s opfattelse ikke undgås, at [Barn 1] og [Barn 2] i et vist omfang vil blive identificeret af personer, der kender familien, når deres mor står frem med sin historie. Dette er en uundgåelig konsekvens af ytringsfriheden.

Fortællingen af [Eks-kone]s historie ville efter TV 2s opfattelse have været vanskelig at formidle, hvis hun, [Barn 3] og øvrige personer, der udtaler sig i programmet, ikke kunne anvende børnenes navne. Det er herudover TV 2s opfattelse, at brug af fornavne ikke i sig selv kan indebære en krænkelse af de presseetiske regler. I den konkrete sag er det TV 2s opfattelse, at brugen af fornavnene ikke identificerer børnene i en større kreds, end de ville være blevet identificeret i, hvis TV 2 ikke havde nævnt deres fornavne. De personer, der har kendskab til [Eks-kone] og [Barn 3] vil således under alle omstændigheder vide, at der er tale om [Barn 1] og [Barn 2]. Hertil kommer, at en mor efter TV 2s opfattelse bør have ytringsfrihed til at nævne sine børns navne.

Det er TV 2s opfattelse, at TV 2 overfor [Barn 1] og [Barn 2] har taget de forholdsregler, der er nødvendige og tilstrækkelige, og at omtalen af deres forhold ikke går ud over, hvad der er nødvendigt for at bringe [Eks-kone]s historie. TV 2 nævner eksempelvis ikke i hvilken by, [Eks-kone] og børnene bor. [Klager] har i øvrigt selv under samværssagen orienteret skolen og forældrene i de to børns klasser, og denne gruppe af personer har således kendt til sagen i forvejen. Han har endvidere instrueret skolens ansatte i ikke at lade [Barn 3] opsøge [Barn 1] og [Barn 2], hvorfor de også har kendt til samværssagen. Herudover er påstanden om, at der ikke i Danmark findes andre søskende, der hedder [Barn 1] og [Barn 2] udokumenteret, og TV 2 kender ikke til et sådant søskenderegister. Selv hvis det måtte være sandt, kan man ikke nødvendigvis finde frem til børnene, bare fordi de er de eneste to søskende, der hedder [Barn 1] og [Barn 2].

TV 2 har anvendt slørede videooptagelser af børnene fra samvær med moren (fra december 2013) for at dokumentere, at børnene på daværende tidspunkt tilsyneladende havde et normalt forhold til deres mor. Videooptagelserne er således relevante i forbindelse med fortællingen af [Eks-kone]s historie og optagelserne har almen interesse. Optagelsernes indhold har i øvrigt ikke følsom karakter for børnene, idet der er tale om dagligdagsbegivenheder. TV 2 finder, at videooptagelserne fra [Klager]s hus ikke kan udgøre en krænkelse af børnene, allerede fordi huset ikke er identificerbart.

I forhold til kritikken af, at børnene fremstilles, som om de ikke taler sandt om deres mor, bemærker TV 2, at børnenes udtalelser refereres korrekt. Det fremgår af programmet, at [Eks-kone] beskylder [Klager] for at have manipuleret børnene. TV 2 finder sig i sin ret til at videregive [Eks-kone]s vurderinger, der klart fremstår som hendes egne, og det oplyses flere gange, at hendes eksmand ikke har ønsket at medvirke i programmet. Det er således efter TV 2s opfattelse klart for seerne, at sagen fortrinsvist er belyst fra [Eks-kone]s side, idet [Klager] ikke har ønsket at udtale sig i programmet.

Manipulation

Til det anførte om manipulation af to scener har TV 2 bestridt, at noget sådan har fundet sted. TV 2 har om scenen med sengelægningen oplyst, at der intet konstrueret var ved optagelserne omkring børnenes almindelige sengetid. TV 2 har henvist til, at man i scenen ser [Eks-kone]s ur i soveværelset, hvoraf det fremgår, at optagelsen fandt sted omkring kl. 20.50. TV 2 har oplyst, at redaktionen var i lejligheden fra om formiddagen til omkring kl. 21.30 med en pause om eftermiddagen/aftenen. Der er intet mærkeligt i, at optagelserne er redigeret, således at der klippes fra en scene, hvor det er lyst til en scene, hvor der er mørkt. Da redaktionen var færdig med optagelsen af scenen, gik redaktionen ud af soveværelset, pakkede deres ting sammen og talte med [Eks-kone]. Det skabte så meget postyr, at børnene ikke kunne sove. Da redaktionen tog afsked med [Eks-kone], sov børnene fortsat ikke, og de var således stadig vågne og oppe, da redaktionen forlod [Eks-kone]s lejlighed.

TV 2 har om scenen med afhentning til samvær oplyst, at optagelsen blev lavet lørdag den 13. september 2014, hvilket var den første dag, hvor [Eks-kone] skulle have samvær med sine børn efter det overvågede samvær. Hun var blevet tilkendt samvær på lørdage, hvorfor afhentning og aflevering ikke kunne ske på skolen. TV 2 har bekræftet, at [Klager] forud for [Eks-kone]s forsøg på samvær havde varslet, at han ville modsætte sig Statsforvaltningens beslutning. [Eks-kone] var derfor skeptisk over, om samværet ville blive til noget, men håbefuldt. Hendes advokat havde rådet hende til at møde op til samværet, som hun havde ret til uanset [Klager]s meddelelser. Der var derfor intet konstrueret ved optagelserne. TV 2 har fremsendt kopi af Statsforvaltningens afgørelse af 1. september 2014, hvoraf det fremgår, at [Eks-kone] skulle have samvær hver lørdag i ulige uger fra kl. 10 til 16, første gang den 13. september 2014. TV 2 har endvidere fremsendt kopi af brev af 11. september 2014 fra morens advokat til farens advokat, hvoraf det fremgår, at [Eks-kone] forventede gennemførelse af hendes retmæssige samvær den 13. september 2014.

Da børnene ikke blev udleveret til samvær, besøgte [Eks-kone] og [Barn 3] [Klager]s mor, som fortalte, at hun godt vidste, at børnene skulle udleveres til samvær, men at [Klager] var taget væk fra byen allerede

dagen før, hvorfor [Eks-kone] nok ikke ville kunne finde dem. TV 2 finder derfor, at der var fuldt belæg for speaken om, at ”faderen er forsvundet sammen med børnene”. TV 2 har bekræftet, at der sad en journalist på bagsædet af bilen på vejen til [Klager]s bopæl, men oplyst, at journalisten steg ud af bilen et stykke inden ankomsten.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Martin Lavesen, Rasmus Emborg, Lene Sarup og Marianne Druedahl.

God presseskik

- Privatlivets fred

Det fremgår af de presseetiske regler, at meddelelser, der kan krænke privatlivets fred, skal undgås, medmindre klar almen interesse kræver offentlig omtale. Det enkelte menneske har krav på beskyttelse af sin personlige anseelse, jf. punkt B.1.

Pressenævnet finder, at der er en klar samfundsmæssig interesse i formidlingen af oplysninger om, hvorvidt det offentlige system til håndtering af konflikter i bl.a. samværssager fungerer hensigtsmæssigt. TV 2 bruger blandt andet [Eks-kone]s sag til at belyse denne problemstilling, og nævnet finder på den baggrund, at TV 2 var berettiget til at omtale sagen mellem [Klager] og [Eks-kone] om deres fælles børn.

- Børns deltagelse

Det følger videre af de presseetiske regler, at der bør udvises særligt hensyn over for børn og andre personer, som ikke kan ventes at være klar over virkningerne af deres udtalelser eller anden medvirken. Ved offentliggørelse af interview eller lignende bør forældresamtykke indhentes, når emnets karakter og den mindreåriges alder taler herfor, jf. punkt B. 5.

Pressenævnet finder, at medierne bør udvise et betydeligt hensyn til børn, særligt i sager som den foreliggende, hvor de medvirkende børn inddrages i en konfliktfyldt og langvarig strid mellem forældrene. Nævnet finder således, at det i følsomme sager som den foreliggende kræver samtykke fra forældremyndighedsindehaveren at offentliggøre navne og billeder af børnene. Da der ikke forelå samtykke fra [Klager], der på tidspunktet for offentliggørelsen af udsendelsen, indslaget i Go’ Morgen Danmark og de to artikler var indehaver af forældremyndigheden, burde TV 2 derfor have anonymiseret børnene fuldstændigt.

Nævnet finder, at offentliggørelsen af børnenes rigtige fornavne i kombination med deres alder, at de vises sammen med deres halvsøster, som endvidere interviewes og vises usløret, samt visningen af optagelser af børnene, der trods sløring af ansigtet viser deres påklædning og hår betyder, at børnene vil kunne genkendes og ikke alene blandt personer, der kender dem og deres historie, men også af en stor del af de personer, som kender alle tre børn fra lokalmiljøet, herunder ikke mindst den lokale skole, hvor alle tre børn efter det oplyste er tilmeldt.

Børnene vil med andre ord kunne genkendes af en større kreds af personer.

Nævnet anerkender [Eks-kone]s ret til at fortælle sin historie, der som nævnt ovenfor har samfundsmæssig relevans, men finder ikke, at det forhold, at børnene eventuelt vil kunne identificeres ved, at hun står frem med sit navn, fritager TV 2 for at varetage hensynet til børnene gennem anonymisering. Det kan ikke føre til et andet resultat, at [Klager] i forvejen havde gjort børnenes skole bekendt med sagen i vist omfang.

Da det ikke var nødvendigt for at belyse temaet i udsendelsen at offentliggøre ikke-anonymiserede oplysninger om børnene, udtaler nævnet sin kritik. Kritikken omfatter også oplysningerne om børnenes navne og deres alder i de to artikler på internettet og i indslaget i Go’ Morgen Danmark.

Videre finder Pressenævnet, at børn må kunne have en berettiget forventning om, at de udtalelser, som de afgiver under fortrolige børnesagkyndige samtaler i anledning af en samværstvist mellem forældrene,

ikke gengives i et massemedie, med mindre de – eller for så vidt angår mindreårige børn forældremyndighedsindehaveren – har givet samtykke hertil. Også af denne grund udtaler nævnet sinkritik.

Det forhold, at udtalelserne er centrale for morens vurdering af, at faren har manipuleret børnene, kan ikke føre til et andet resultat.

Manipulation

Videre følger det af de presseetiske regler, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte, jf. punkt A.1.

[Klager] har anført, at to scener i udsendelsen må anses for manipulerede i den forstand, at TV 2 har konstrueret situationerne til at fremme et bestemt billede af sagen.

Pressenævnet bemærker, at det ikke er muligt for nævnet at foretage en bevismæssig bedømmelse af de faktiske forhold, hvorom parterne er uenige. Nævnet bemærker dog i den forbindelse, at de to scener i udsendelsen – uanset om de er konstruerede eller ej – efter nævnets opfattelse ikke er redigeret på en sådan måde, at det passerende for seeren fremstår manipuleret eller i øvrigt er med til at fremme et bestemt billede af hverken klager eller af sagen.

Hindring af tilgængelighed

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at meddelelser, som er offentliggjort i digitale medier, ofte vil være tilgængelige længe efter, at de er publiceret. Efter anmodning til mediet kan tilgængeligheden af sådanne tidligere offentliggjorte, følsomme eller private oplysninger hindres, i det omfang det er muligt og skønnes rimeligt, jf. punkt B.8.

Medier kan afindeksere, dvs. ændre instruksene til søgemaskiner, så søgemaskiner ophører med at henvise til artiklen, anonymisere, dvs. ændre i artikelteksten så eksempelvis et personnavn anonymiseres, eller helt afpublicere en artikel, dvs. fjerne artiklen fra hjemmesiden.

[Klager] har anmodet Pressenævnet om at pålægge TV 2 at fjerne udsendelsen fra TV 2 PLAY samt fjerne ethvert indhold på TV 2s platforme, hvor udsendelsen måtte indgå. Nævnet bemærker, at nævnet ikke kan pålægge et medie at fjerne offentliggjort indhold fra mediet, men nævnet kan udtale kritik af mediets afvisning af at gøre dette.

Nævnet har i den forbindelse noteret sig, at TV 2 har oplyst, at TV 2 vil fjerne udsendelsen fra TV 2 PLAY, såfremt nævnet måtte udtale kritik af udsendelsen.

I medfør af medieansvarslovens § 49 pålægger Pressenævnet herefter den ansvarshavende redaktør af TV 2 at offentliggøre følgende på TV 2, idet offentliggørelsen af kritikken skal ske i forbindelse med et dokumentarprogram på et tilsvarende tidspunkt på dagen som den påklagede udsendelse:

”[Speak]:

Pressenævnet kritiserer TV 2.

I januar måned bragte TV 2 dokumentarprogrammet *”Med børnene som våben – krigen fortsætter”*. Udsendelsen, som var en del af en serie, handler om flere forældres oplevelse af magtesløshed, når Statsforvaltningen i meget konfliktfyldte sager om forældremyndighed ender med at fratage den ene part retten til at se sine børn.

I udsendelsen fulgte man en mor. I løbet af det år, man fulgte hende, mistede hun retten til at se sine to børn.

I udsendelsen blev der vist billeder af hendes to børn. Ansigterne var slørede, men man kunne se deres tøj og hår. Børnenes alder og deres navne blev oplyst. Endvidere blev der vist uslørede billeder af de to børns halvsøster, som blev interviewet i udsendelsen. Alle de tre børn går i samme skole. Det er derfor muligt at genkende børnene.

Pressenævnet kritiserer TV 2 for ikke at sløre de to børn godt nok.

I udsendelsen oplyste TV 2, at de to børn til flere børnesagkyndige blandt andet havde sagt, at deres mor havde ødelagt nogle af deres julegaver, og at hun havde spyttet i deres mad. Udtalelserne skulle bruges af myndighederne i forbindelse med forældrenes tvist om forældremyndigheden over dem.

Pressenævnet finder, at børn i sådanne situationer må kunne forvente, at udtalelserne ikke gengives i TV 2. Pressenævnet udtaler kritik af TV 2 for at gengive børnenes udtalelser.

Du kan læse mere om afgørelsen på nævnets hjemmeside, som har denne adresse (her indsættes et skilt med www.pressenaevnet.dk): www.pressenaevnet.dk”

Vedrørende offentliggørelse af kritikken på TV 2 PLAY: Pressenævnet lægger efter TV 2s oplysninger til grund, at TV 2 snarest muligt fjerner udsendelsen på TV 2 PLAY. Kritikken offentliggøres herefter på PLAY, og der henvises på forsiden hertil i et døgn, hvorefter kritikken fjernes fra PLAY. Henvisningen skal bestå af et billede fra programmet (dog ikke af klagers børn) samt overskriften ”Kritik fra Pressenævnet”.

Pressenævnet pålægger videre den ansvarshavende redaktør af TV 2 at offentliggøre kritik af indslag i programmet Go’ Morgen Danmark, idet en af studieværterne oplæser følgende i en udsendelse på samme ugedag og i samme udsendelsestid, som indslaget blev bragt:

”[*Speak*]:

TV 2 får kritik af Pressenævnet.

I januar måned i år i programmet Go’ Morgen Danmark bragte TV 2 et interview med to kvinder. Interviewet var en optakt til udsendelsen ”*Med børnene som våben – krigen fortsætter*”, som blev bragt samme aften på TV 2. Udsendelsen handlede om flere forældres oplevelse af magtesløshed, når Statsforvaltningen i meget konfliktfyldte sager om forældremyndighed ender med at fratage den ene part retten til at se sine børn.

Under interviewet med den ene af kvinderne omtalte studieværten navn og alder på de børn, som forældrenes konflikt handlede om.

Børnene kunne identificeres ved at sammenholde oplysningerne om børnene med de oplysninger, som kom frem under udsendelsen senere på dagen. Selv om der blev vist slørede billeder af børnene, kunne man se deres tøj og hår. Endvidere blev der vist uslørede billeder af børnenes halvsøster, som blev interviewet, og det blev oplyst, at alle børnene gik i samme skole.

Pressenævnet kritiserer derfor TV 2 for at oplyse navn og alder på børnene.

Du kan læse mere om afgørelsen på nævnets hjemmeside, som har denne adresse [her indsættes et skilt med følgende adresse; www.pressenaevnet.dk.] www.pressenaevnet.dk”

Endelig pålægger Pressenævnet den ansvarshavende redaktør af TV 2 at offentliggøre følgende på hjemmesiden tv2.dk:

”[Rubrik]

Tv2.dk får kritik af Pressenævnet

[underrubrik]

Pressenævnet kritiserer TV 2 for at oplyse børns alder og navn i artikler på hjemmesiden

[tekst]”

På TV 2s hjemmeside nyhederne.tv2.dk skrev TV 2 en foromtale af tv-udsendelsen ”*Med børnene som våben – krigen fortsætter*”, som blev sendt i januar måned. Tv-udsendelsen handler om flere forældres oplevelse af magtesløshed, når Statsforvaltningen i meget konfliktfyldte sager om forældremyndighed ender med at fratage den ene part retten til at se sine børn.

Overskriften på foromtalen lød: "[Eks-kone] kan ikke hilse på sine børn på gaden". En lignende foromtale blev bragt på tv2id.tv2.dk, efter at udsendelsen kunne ses på TV 2 PLAY. Overskriften lød: "Med børnene som våben: [Eks-kone] er ved at miste sine børn".

I artiklerne omtales navnene på de børn, hvis forældre strides om forældremyndigheden. I den ene af artiklerne nævnes også deres alder.

Børnene kan identificeres ved at sammenholde oplysningerne i artiklerne med de oplysninger, som kom frem i tv-udsendelsen.

Selv om der i tv-udsendelsen vises slørede billeder af børnene, kan man se deres tøj og hår. Endvidere vises der uslørede billeder af børnenes halvsøster, som bliver interviewet, og det oplyses, at alle børnene går i samme skole.

Pressenævnet kritiserer derfor TV 2 for at oplyse børnenes navne og alder i artiklerne."

Offentliggørelsen skal ske som en selvstændig artikel, der prioriteres, f.eks. med placering på tv2.dks forside i mindst et døgn efter kritikens offentliggørelse.

Endvidere skal denne artikel være offentligt tilgængelig som en selvstændig artikel i overensstemmelse med prioriteringen af de påklagede artikler, og i en periode svarende til den periode, hvor de påklagede artikler har været tilgængelige.

Endelig skal der oprettes et link med teksten "Pressenævnet har udtalt kritik af artiklen" til nævnets kendelse ved starten af brødteksten i de påklagede artikler, hvis de fortsat er tilgængelige på hjemmesiden og ikke er ændret på de punkter, hvor nævnet har udtalt kritik."

Afgjort den 18. august 2015.